U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Jana Kratochvíla v právní věci žalobců: **a) S. A.**, **b) N. T., c) nezletilá D. A.,** a **d) nezletilá A. A.,** zastoupeni advokátem Mgr. Leonidem Kushnarenkem, Polská 1090/4, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 19. 4. 2021, čj. OAM-727/ZA-ZA12-ZA21-R2-2019 a čj. OAM-726/ZA-ZA12-ZA21-R2-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 8. 12. 2021, čj. 43 Az 4/2021-54,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovenému zástupci žalobců advokátovi JUDr. Filipu Rigelovi, Ph.D., **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů v celkové výši **25 786 Kč**, která bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

[1] Dne 13. 8. 2019 podali žalobce a) a žalobkyně b) jménem svým a jménem svých nezletilých dětí [žalobkyně c) a d)] žádost o mezinárodní ochranu. Všichni žalobci mají arménskou národnost. Žalobce a) a žalobkyně b) se však narodili v ázerbájdžánském Baku a do Arménie se přestěhovali v roce 1988, kde se v roce 2007 vzali. Žalobce a) čelil mnoha urážkám kvůli místu svého narození a sňatku s žalobkyní b), která má též ázerbájdžánskou krev. Byl i několikrát fyzicky napaden.

[2] Žalovaný si poté, co jeho první rozhodnutí ve věci zrušil krajský soud, opatřil další podklady rozhodnutí. Následně dne 19. 4. 2021 znovu rozhodl o neudělení mezinárodní ochrany žalobcům podle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Žalobci se bránili proti rozhodnutím žalovaného žalobou, kterou krajský soud zamítl.

[3] Žalobci [dále jen „stěžovatelé“ či jednotlivě „stěžovatel/ka a) až d)“] napadli rozsudek krajského soudu kasační stížností. Namítli, že žalovaný nezjistil dostatečně skutkový stav věci. Shromážděné podklady neobsahují informaci, zda je arménský státní aparát schopen efektivně ochránit své občany před vyhrožováním ze strany soukromých osob. Žalovaný nedostál povinnosti, kterou mu uložil krajský soud v prvním rušícím

rozsudku. Žalovaný sice doplnil spis o dokument týkající se postavení Arménů narozených v Ázerbájdžánu, dokument se však nezabývá tím, jak arménský stát dokáže řešit problémy (byť zřídkavé) uvedené skupiny obyvatel. Stěžovatelé dále podotkli, že dokument je *„diplomatického charakteru“* a zároveň je jediným podkladem, který pojednává o postavení rodin v Arménii, jež pochází z Ázerbájdžánu. Doplněný dokument proto není dostatečný.

[4] Stěžovatelé dále namítli, že je krajský soud řádně nepoučil o možnosti uplatnit právo na ustanovení zástupce. Stěžovatelé jsou cizinci bez znalosti českého jazyka a právního řádu. Stěžovatelé odkázali na judikaturu Nejvyššího soudu.

[5] V doplnění kasační stížnosti stěžovatelé uvedli, že Arménie nezajišťuje základní práva a svobody občanů bez rozdílu jejich národnosti, naopak ze strany státu dochází k pronásledování, verbálním a fyzickým útokům proti osobám s ázerbájdžánskou národností. Stěžovatelé doložili lékařské zprávy potvrzující fyzické napadení stěžovatele a) neznámými pachateli.

[6] Velice nepříznivý je současný válečný stav mezi Ruskem a Ukrajinou, a tím i politický stav Arménie, konkrétně válečná situace Náhorního Karabachu. Stěžovatelé citovali obsah diplomatického setkání mezi představiteli Arménie a Ázerbájdžánu. Stěžovatelé jsou přesvědčeni, že jim v Arménii hrozí dlouhotrvající nebezpečí, mají obavu o své zdraví a svůj život.

[7] Žalovaný uvedl, že souhlasí se závěry krajského soudu. Odkázal na obsah obou správních spisů, zejména na podání a výpovědi stěžovatelů a) a b), a zrekapituloval azylové příběhy stěžovatelů a své závěry.

[8] Ve věcech, v nichž před krajským (městským) soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, se NSS po posouzení přípustnosti kasační stížnosti zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele (§ 104a s. ř. s.). Není-li tomu tak, soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou (viz usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, či ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/202-28, body 11 a 12).

[9] Stěžovatelé předně namítli, že podklady pro napadená rozhodnutí jsou nedostatečné.

[10] Podklady použité v řízení o žádosti o mezinárodní ochranu jsou dostatečné, pokud jsou relevantní, důvěryhodné a vyvážené, aktuální, ověřené z různých zdrojů, transparentní a dohledatelné (např. rozsudek ze dne 4. 2. 2009, čj. 1 Azs 105/2008-81, č. 1825/2009 Sb. NSS, bod 16). Informace o zemi původu musí reagovat na skutečnosti uváděné žadatelem, respektive se k nim musí žalovaný jinak vyjádřit, aby tak mohl hrozbu tvrzené újmy vyvrátit či potvrdit.

[11] Žalovaný si při rozhodování o žádostech stěžovatelů opatřil několikery informace pojednávající o situaci v Arménii, mj. i Informaci MZV ČR ze dne 12. 3. 2021 o postavení Arménů narozených v Ázerbájdžánu. Z tohoto dokumentu plyne, že v letech 1988 až 1990 odešlo z Ázerbájdžánu přibližně 350 tis. Arménů, z nichž se většina uchýlila do Arménie. Neexistují přitom žádné výrazné případy diskriminace těchto osob. Čelí spíše socioekonomickým problémům. Místo narození není pro arménské úřady důvodem

k perzekuci. Podle Informace OAMP ze dne 8. 7. 2019: „Policie“ sice arménská policie vykazuje určité nedostatky, ale obecně se jedná o fungující aparát, který řeší soukromé spory. Ostatně sami stěžovatelé ve správním řízení uvedli, že se po jednom z konfliktů obrátili na policii a ta situaci přijela řešit. Stěžovatelé podle svých slov neměli s arménskými státními orgány žádné problémy. Z ničeho tedy nevyplývá, že by případně nemohli využít prostředků ochrany ve své zemi. Podle posledně uvedené informace lze případně na postup policie podat stížnost či se proti němu bránit u soudu. Z judikatury NSS plyne, že subjektivní nedůvěra vůči vnitrostátním orgánům neodůvodňuje rezignaci na využití ochrany státu (usnesení ze dne 19. 6. 2019, čj. 3 Azs 176/2018-49, bod 14).

[12] Argumentace v doplnění kasační stížnosti, tedy že se arménské státní orgány dopouští pronásledování, verbálních a fyzických útoků proti osobám s ázerbájdžánskou národností, nemá předobraz v předešlých tvrzeních stěžovatelů ani v dokumentech založených ve spise.

[13] NSS s ohledem na popsané skutečnosti neshledal nedostatky v podkladech rozhodnutí žalovaného, které stěžovatelé namítali. Žalovaný si obstaral různorodé podklady, které se ve svém souhrnu zabývaly jak postavením Arménů původem z Ázerbájdžánu, tak vztahem státních orgánů k těmto jedincům.

[14] K další kasační námitce NSS uvádí, že soudní řád správní výslovně nestanoví povinnost krajským soudům, aby nezastoupeného účastníka řízení poučily o možnosti ustanovit mu zástupce pro řízení. S ohledem na povinnost soudu *poskytnout účastníkům řízení poučení o jejich procesních právech a povinnostech v rozsahu nezbytném pro to, aby v řízení neutrpěli újmu* (§ 36 odst. 1 věta druhá s. ř. s.), může taková potřeba vyjít najevo v průběhu řízení. Vždy je ovšem nutné přihlédnout ke konkrétním okolnostem případu (rozsudek NSS ze dne 27. 7. 2005, čj. 1 Azs 289/2004-77).

[15] NSS shledal, že v projednávané věci nebyl krajský soud povinen sdělit stěžovatelům poučení o možnosti ustanovit jim zástupce pro řízení o žalobě, neboť žádné okolnosti nenasvědčovaly, že by bez tohoto ustanovení stěžovatelé mohli v řízení utrpět újmu. Nejednalo se o složitý případ, stěžovatelé podali bezvadnou žalobu, která obsahovala ucelenou argumentaci i odkazy na relevantní judikaturu. Stěžovatelé nevystupovali před krajským soudem poprvé. Ve shodné věci byli se svou první žalobou úspěšní, okolnosti případu se přitom od té doby nijak nezměnily. NSS jen pro úplnost dodává, že stěžovatelé měli při jednání u krajského soudu k dispozici tlumočnici.

[16] Nepřípadná je i námitka odkazující na konflikt v Náhorním Karabachu. Stěžovatelé nijak nevysvětlili, jak tato skutečnost souvisí konkrétně s jejich situací. Uvedený konflikt od konce roku 2020 výrazně utichl a podle aktuálních veřejně dostupných zpráv dochází spíše k ojedinělým vojenským incidentům, které se však vyskytují pouze v oblasti Náhorního Karabachu a na přilehlých územích.

[17] Oproti názoru stěžovatelů NSS shledal, že v této věci nevyvstala žádná právní otázka, která by doposud nebyla judikaturou jednotně řešena, ani taková otázka, kterou by bylo třeba řešit odlišně. Krajský soud ani hrubě nepochybil při výkladu práva. NSS proto odmítl kasační stížnost pro nepřijatelnost (§ 104a s. ř. s). O náhradě nákladů řízení soud

rozhodl podle úspěchu ve věci podle § 60 odst. 1 a § 120 s. ř. s. Stěžovatelé úspěch neměli, proto nemají právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady nevznikly.

[18] Stěžovatelům byl v řízení o kasační stížnosti ustanoven advokát JUDr. Filip Rigel, Ph.D., jeho odměnu za zastupování hradí stát (§ 35 odst. 10 s. ř. s.); později stěžovatelé udělili plnou moc advokátovi uvedenému v záhlaví tohoto rozsudku. NSS přiznal ustanovenému zástupci odměnu za dva úkony právní služby [převzetí a přípravu zastoupení a doplnění kasační stížnosti podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif)] sníženou o 20 % vzhledem k zastupování čtyř osob [§ 9 odst. 4 písm. d), § 7 bod 5 a § 12 odst. 4 téže vyhlášky], tj. 8 x 2 480 Kč, a částku 2 x 300 Kč jako paušální náhradu hotových výdajů (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky). K tomu má ustanovený zástupce nárok na náhradu jízdného za cestu osobním automobilem z Pardubic do Kostelce nad Orlicí a zpět dne 24. 3. 2022 ve výši 571 Kč (kombinovaná spotřeba podle technického průkazu vozidla 6,1 l benzínu 95 okt./100 km, při ceně paliva 37,10 Kč podle vyhlášky č. 511/2021 Sb. ve znění účinném do 13. 5. 2022 a sazbě základní náhrady za 1 km jízdy podle téže vyhlášky 4,70 Kč a při ujetí cca 82 km) a náhradu za promeškaný čas 90 min na uvedené cestě ve výši 300 Kč [§ 14 odst. 1 písm. a) a odst. 3 advokátního tarifu]. Ustanovený zástupce je plátcem DPH. Celková výše odměny ustanoveného zástupce proto činí 25 786 Kč. Tato částka mu bude uhrazena do 60 dnů od nabytí právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 14. listopadu 2022

Ondřej Mrákota
předseda senátu